

**VI SKAPAR
EN BÄTTRE
VÄRLD
FÖR ALLA
BARN**

unicef

DET GÅR ATT FÖRÄNDRA VÄRLDEN

När **UNICEF bildades** 1946 var tanken att göra en kortvarig insats för att hjälpa krigsdrabbade barn efter andra världskriget. Men det visade sig snabbt att vi hade en långt mer omfattande roll att fylla. Idag är vi världens ledande barnrättsorganisation och vi kämpar i över 190 länder för att alla barn ska få den barndom som de har rätt till. Varje dag ger vi miljontals barn möjligheten att överleva och utvecklas. Vi jobbar alltid långsiktigt och genomför fantastiska förändringar som håller i längden. Allt fler flickor går i skolan, barnadödligheten minskar, barnsoldater befrias och sjukdomen polio är snart utrotad.

Men fortfarande kränks barns rättigheter dagligen och vi har mycket kvar att göra. Vi ger oss inte förrän alla barn får sina rättigheter tillgodosedda och inget barn, någonstans, dör av orsaker som går att förebygga. Det finns de som tror att det är omöjligt, men vi vet att det går. Det finns alltid ett sätt att förändra barns liv.

**BARNKONVENTIONEN GER
OSS EN UNIK MÖJLIGHET
ATT PÅVERKA**

FN:s barnkonvention innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Nästan alla världens länder har anslutit sig till den. UNICEFs uppdrag är att få regeringarna att hålla detta löfte till barnen. Det ger oss en unik möjlighet att förändra världen.

BARNKONVENTIONEN ÄR VÅRT UPPDRAG

Varje stat som har skrivit under barnkonventionen är skyldig att tillgodose barns rättigheter och behov. Barnkonventionen säger tydligt att alla barn har samma rättigheter – oavsett var de bor. Därför kämpar vi för alla barn och kräver att staterna tar sitt ansvar.

VI HAR ETT UNIKT MANDAT

Som oberoende FN-organ har vi en unik möjlighet att påverka myndigheter över hela världen. Vi samarbetar alltid med länders regeringar och de lyssnar på oss. Vi för dialog kring lagändringar och prioriteringar i staters budgetar för att stärka barns rättigheter. Det skapar bestående förbättringar i system och strukturer. Vi arbetar också med att förändra värderingar som påverkar barn negativt. För att nå alla barn samarbetar vi med lokala myndigheter och organisationer – och med barnen och deras familjer.

VI HAR HELHETSPERSPEKTIVET

De problem utsatta barn möter hänger oftast ihop. Ett undernärt barn drabbas oftare av sjukdomar. Ett sjukt barn orkar inte gå i skolan. Därför tar vi alltid ett helhetsgrepp och arbetar med barns rättigheter inom många områden – hälsovård, rent vatten, näring, utbildning samt skydd mot övergrepp, utanförskap och diskriminering.

VI SAMLAR FAKTA OCH HITTAR NYA LÖSNINGAR

För att kunna planera långsiktigt och välja rätt arbetsmetoder måste vi veta hur barnen har det. Därför samlar vi kontinuerligt in information om barnens situation. Informationen sprids och används för att genomföra insatser i samarbete med myndigheterna. Vi utvecklar ständigt nya arbetsmetoder och tekniska lösningar som förbättrar barns liv.

VI ARBETAR PÅ MÅNGA OLIKA SÄTT

Vårt arbete handlar till exempel om att stärka ett lands hälsovårdssystem eller de sociala skyddsnetten. Vi startar ofta innovativa pilotprojekt som tas över av länderna själva när de visar bra resultat. Vi driver program på lokal nivå där en stor del av arbetet genomförs av lokalbefolkningen. De tar därmed själva över ansvaret och våra insatser leder till varaktiga förändringar för barnen. I humanitära katastrofer ser vi till att barnen prioriteras och får näring, sjukvård och vaccin, skydd, utbildning, vatten och sanitet.

**ALLA BARN HAR RÄTT TILL
SJUKVÅRD OCH VACCIN
– VAR DE ÄN BOR**

Barnadödligheten minskar världen över, men fortfarande dör alldeles för många barn av sjukdomar som går att förhindra, som lunginflammation och diarré. Några av orsakerna är brist på utbildad vårdpersonal och att vården inte når ut på landsbygden.

För att fler barn ska överleva stödjer UNICEF ländernas regeringar i att till exempel bygga fler vårdcentraler och förlossningskliniker. Vi stärker de logistiska systemen för medicin, vaccin och utrustning. Vi utbildar vårdpersonal så att de bättre kan behandla sjuka barn. Vi når ut till människor på landsbygden så att de får ökad kunskap om amning, barnsjukdomar och hygien.

NÅGRA EXEMPEL

- **Sjukvård som når fram**

För att nå ut till avlägsna områden utbildar vi lokala hälsoarbetare som fungerar som sjukvårdens förlängda arm ute i byarna. De vaccinerar, behandlar vanliga sjukdomar och informerar om vikten av god hygien och familjeplanering. Vi arbetar också för att minsta lilla mottagning ska ha livräddande utrustning, vaccin och mediciner.

- **Vaccin räddar liv**

UNICEF är världsledande när det gäller att köpa in och leverera vaccin. Vi utbildar hälsoarbetare och bidrar med den viktiga kylutrustning som krävs för att vaccinet ska hålla rätt temperatur hela vägen fram till barnet. Vi hjälper länder att bygga upp vaccinationsprogram. För att utrota sjukdomar som polio genomför vi också vaccinationskampanjer där vi vaccinerar miljontals barn på några veckor.

- **Vi utvecklar mödra- och förlossningsvården**

UNICEF är med och finansierar utbildning för sjuksköterskor och barnmorskor. Vi stödjer regeringar i att bygga ut mödravården, för att alla kvinnor ska kunna gå på graviditetskontroller och föda barn med hjälp av utbildad personal på en klinik.

Hälsoarbetaren Mohammed Bawoh i Sierra Leone har en viktig roll att fylla i sin by Gbandi. Han ger stöd och råd till gravida kvinnor under deras graviditet och efter förlossningen. Han testar och behandlar små barn för malaria och hjälper föräldrar till vårdcentralen om deras barn är sjukt av andra orsaker.

Antalet små barn som dör har idag minskat rejält. År 1990 dog 12,6 miljoner barn innan de fyllde fem år. 2014 är den siffran runt 6,3 miljoner.

**VI GER OSS INTE FÖRRÄN
ALLA BARN KAN DRICKA
RENT VATTEN**

Varje dag dör mer än tusen barn under fem år på grund av smutsigt vatten, brist på toaletter och dålig kunskap om hygien. Förorenat vatten leder till sjukdomar som snabbt blir livshotande för barn. Men det här går att lösa med enkla och effektiva metoder.

UNICEF anlitas som vattenexperter och utvecklar tillsammans med regeringar strategier för att fler ska få tillgång till rent vatten. Med lokala partners reparerar vi pumpar, borrar brunnar och bygger nya vatten och avloppssystem. Vi sprider också kunskap om vikten av hygien. Alla barn ska kunna dricka rent vatten, gå på en toalett och tvätta sig med tvål.

NÅGRA EXEMPEL

- **Vatten och sanitet går hand i hand**

I våra program för vatten och sanitet på landsbygden ingår att det ska finnas en vattenpump både mitt i byn och vid skolan. Det är också viktigt att alla familjer gräver en egen latrin, och utbildas om hygien och handtvätt. I städernas slumområden stödjer vi myndigheterna i att bygga ut avlopps- och vattensystem.

- **Lokalbefolkningen tar ansvaret**

För att vårt arbete ska bli hållbart utbildar vi alltid en pumpreparatör och ett vattenråd i den by där vi installerar en ny pump. De tar därmed över ansvaret för skötsel av pumpen och sprider kunskap om hur vattnet bör hanteras. Tillgången till vatten gynnar framför allt kvinnor och flickor då de slipper lägga flera timmar om dagen på att hämta vatten.

- **Barnen lär sig genom skolan**

Vi arbetar för att alla skolor ska ha rent vatten och separata toaletter för flickor och pojkar. Samtidigt får eleverna lära sig om hur viktigt det är att tvätta händerna med tvål. Barnen blir friskare och kan bättre tillgodogöra sig undervisningen. De tar även med sig kunskapen hem till familjen, vilket sprider kunskapen till fler.

Genom UNICEFs program för vatten och sanitet har Kenamkemer Primary School i Lodwar, Kenya, fått separata toaletter för flickor och pojkar. Separata toaletter gör att färre flickor hoppar av skolan då de känner sig tryggare och lättare kan sköta sin hygien, något som är extra viktigt för flickor i tonåren.

Sedan år 1990 har antalet människor som har tillgång till rent vatten ökat med två miljarder. Under samma tid har 2,5 miljarder människor fått tillgång till en toalett.

INGET BARN SKA BEHÖVA DÖ AV UNDERNÄRING

Undernäring bidrar till hälften av alla dödsfall bland barn under fem år. Allvarlig undernäring försvagar barnets immunförsvar och hämmar den fysiska tillväxten. Hjärnans utveckling försämras också – något som är särskilt allvarligt under barnets allra första år i livet.

UNICEF kämpar för att utveckla länders hälsorutiner på lokal nivå. Om alla barn regelbundet mäts och vägs kan undernärda barn upptäckas och få behandling i tid. Lokala hälsoarbetare sprider kunskap till föräldrar och hjälper dem att avgöra om barnet är undernärt eller inte växer som det ska, och ger råd om vilken behandling som behövs.

NÅGRA EXEMPEL

• **Vi utbildar och utrustar**

UNICEF ger stöd till att sjukhus och vårdcentraler har näringscenter där undernärda barn kan få specialistvård. Vi utbildar vårdpersonal och förser centren med medicin, utrustning och näringsrika produkter, såsom nötkräm, högenergimjök och näringspulver. Hälsoarbetare sprider kunskap i byarna och ser till att undernärda barn får vård.

• **Ökad kunskap om näringsbehov och amning**

I samband med att undernärda barn får vård får föräldrarna utbildning om barnens näringsbehov. De får också näringstillskott som A-vitamin och järn till barnet, och information om vikten av amning.

• **Livräddande sms**

Vi har upfunnit en sms-teknik som används framgångsrikt i kampen mot undernäring. Med hjälp av mobiltelefoner kan vårdpersonal i avlägsna byar snabbt registrera barns näringstillstånd. Näringsexperter gör analyser omedelbart och myndigheterna kan agera direkt vid tecken på undernäringsskris. Tidigare kunde en sådan process ta månader.

Aminata Dem i östra Gambia fick inte igång amningen när hennes dotter Jenaba föddes och familjen hade inte råd att köpa bröstmjölksersättning. Jenaba blev snabbt undernärd. Tack vare några veckors behandling med högenergimjök på ett center för undernäring blev hon frisk igen.

Antalet barn under fem år som har hämmats i växten på grund av undernäring har minskat med 37 procent sedan år 1990.

VARJE BARN SKA HA EN PLATS I ETT KLASSRUM

Att gå i grundskolan är en mänsklig rättighet, och det ska inte kosta någonting. Men fortfarande står många miljoner barn runt om i världen utanför skolan. Den främsta orsaken är fattigdom.

Även om grundskolan i de flesta länder är gratis, slukar kostnader för transport, skoluniform och material upp till en tredjedel av en fattig familjs inkomst. Vi arbetar för att alla barn ska få gå i skolan och utveckla sina möjligheter till ett liv med god hälsa, inkomst och möjlighet att påverka. I fattiga länder är det särskilt viktigt att se till att fler flickor går i skolan. Det är en lönsam investering för hela landets utveckling.

NÅGRA EXEMPEL

• Vi har ett unikt inflytande på myndigheter

Vi för kontinuerlig dialog med ländernas regeringar och försöker få de ansvariga att prioritera utbildning i sina budgetar och slopa skolavgifter. Vi ger också stöd till att förbättra läroplaner, samla in statistik om skolresultat och förhindra att barn hoppar av skolan.

• Barnvänliga skolor

UNICEF har tagit fram en modell för hur en barnvänlig skola bör se ut. Tillsammans med myndigheterna anpassas modellen till varje land. I modellen ingår bland annat att skolorna ska ha rent vatten och separata toaletter för flickor och pojkar, att ha hög kvalitet på undervisningen och att utsatta barn får extra stöd. Skolgårdarna bör också vara trygga och ha utrustning för lek och idrott.

• Mobila skolor följer med barnen

I länder som Etiopien och Mongoliet där många familjer lever som nomader och flyttar ofta, är det svårt att få till en regelbunden skolgång. Men vi har hittat en smart lösning. Den mobila skolan innebär att klassrummet följer med de elever som inte har möjlighet att ta sig till skolan. Skolan får komma till barnen i stället. När familjerna flyttar packas skolan ihop och följer med till nästa ställe.

Asha Chaudhary var nio år när hon tvingades börja arbeta som hemhjälp i en familj långt ifrån sin hemby. Tack vare ett program som stöds av UNICEF, med undervisning på kvällstid för barn som arbetar, fick hon chansen att läsa in det hon missat. Som 13-åring började hon arbeta för en annan familj som tillät henne att gå i den vanliga skolan. Hon går nu i högstadiet och drömmer om att bli lärare.

Antalet barn som inte går i grundskolan alls har minskat från 107 miljoner år 1990 till 57 miljoner år 2014.

VI RÄDDAR NÄSTA GENERATION FRÅN HIV OCH AIDS

Även om spridningen av hiv har minskat i världen och fler människor får behandling, drabbas sjukdomen många barn hårt. Miljontals barn har förlorat sina föräldrar och många har inte tillgång till vård.

UNICEF arbetar både för att förhindra spridningen av hiv och med stöd till de som drabbas. Vi bygger ut mödravårdscentralernas program som hindrar överföring av hivsmitta från mamma till barn, arbetar för att fler barn med hiv ska få bromsmediciner och informerar ungdomar om hur de kan skydda sig.

NÅGRA EXEMPEL

•Vi förhindrar smitta från mamma till barn

Gravida kvinnor som lever med hiv måste få både kunskap och mediciner som skyddar deras barn. UNICEF ger stöd till att vårdpersonal har rätt kunskap och att rutiner införs för att förhindra att smitta överförs från mamma till barn. Med rätt medicinsk behandling minskas risken kraftigt.

•Vi lär unga hur de kan skydda sig

För att nå unga är skolan den viktigaste kanalen. Här förespråkar vi ökad sexualundervisning och ett aktivt arbete för jämställdhet. Vi arbetar för att unga ska få tillgång till fler ställen där de kan testa sig, få rådgivning och behandling. Det är också viktigt att unga som lever med hiv får stöd.

•Vi kämpar mot stigmatiseringen

UNICEF arbetar för lagstiftning och handlingsplaner som motverkar diskrimineringen och stigmat som fortfarande råder kring sjukdomen. Vi utbildar och finansierar stödgrupper för personer som lever med hiv. De informerar bland annat om sjukdomen i lokalsamhället.

Tack vare ett program för att förhindra överföring av hivsmitta kunde Agness Chabu i Zambia skydda sonen Lackson mot hiv. 23 mån efter födseln fick Agness det glädjande beskedet att Lackson är frisk. Programmet drivs av mödravårdscentralen.

Antalet barn som smittas med hiv varje år har halverats, från 550 000 barn år 2001 till omkring 260 000 barn år 2014.

VI SKYDDAR BARN MOT VÅLD OCH UTNYTTJANDE

Miljontals barn i världen lever under mycket svåra och utsatta förhållanden och de har ett särskilt behov av skydd – till exempel barn som lever på gatan, barn som arbetar och barn med funktionsnedsättning.

UNICEF ser till att barnen får akut hjälp, rehabilitering och psykosocialt stöd. Framför allt arbetar vi förebyggande genom att påverka lagstiftning, utbilda polisen, sprida information och se till att barnen går i skolan. Vi arbetar för att stärka sociala skyddsnet, att minska barnarbete, och för att motverka människohandel, barnäktenskap och våld mot barn.

NÅGRA EXEMPEL

•Vi befriar barn som utnyttjas i väpnad konflikt

Vi förhandlar med krigsledare för att få dem att släppa barn som utnyttjas i konflikter. Vi samtalar med familjer och byar för att barnen ska kunna återintegreras i sin hemmiljö. Barnen får också rehabilitering och stöd att återuppta sin skolgång.

•Vi utbildar mot kvinnlig könsstympning och barnäktenskap

I Västafrika samarbetar UNICEF med organisationen Tostan som driver treåriga utbildningsprogram på bynivå. Med ökad kunskap börjar människorna i byn ifrågasätta och ta avstånd från skadliga traditioner som barnäktenskap och kvinnlig könsstympning. I Senegal beräknas kvinnlig könsstympning försvinna inom loppet av en generation.

•Vi arbetar för att förhindra handel med barn

Vi påverkar lagstiftning och utbildar myndigheter för att förebygga handel med barn. Familjer och byar i riskområden informeras om hur de kan skydda sina barn. Vi driver rehabiliteringsprogram och kämpar för att alla barn ska gå i skolan, där de skyddas mot exploatering.

Julia i Guatemala utsattes från sju års ålder för våld och sexuella övergrepp av sin pappa och andra män i deras omgivning. Efter flera år flydde hon hemifrån och fick komma till det skyddade boendet Casa Alianza som stöds av UNICEF. Här får Julia och andra tonårsflickor som utsatts för övergrepp psykosocialt stöd och rättslig hjälp.

Antalet barn som arbetar har minskat från 246 miljoner år 2000 till 168 miljoner år 2014.

VI SKAPAR SKYDD MOT FATTIGDOM OCH UTANFÖRSKAP

En miljard människor lever i extrem fattigdom. Men fattigdom och utanförskap handlar inte bara om brist på pengar. Många barn lever i familjer som utsätts för systematisk diskriminering och nekas tillgång till utbildning, sjukvård, och inflytande i beslut som påverkar deras liv.

UNICEF arbetar för större jämlikhet och för att inget barn ska hamna utanför. Vi hjälper regeringar att identifiera vilka barn som inte går i skolan, som inte får tillgång till sjukvård, eller som utsätts för våld och övergrepp. Vi försöker också förändra attityder och bekämpa orsaker till diskriminering. Vi stödjer regeringarna i att prioritera resurser och skapa nya system för att inkludera alla barn.

NÅGRA EXEMPEL

• Vi stärker de sociala skyddsnäten

Vi hjälper myndigheter att utveckla system för att stödja utsatta och fattiga familjer. Till exempel genom att införa riktade bidrag, utbilda socialarbetare, och se till att det finns familjehem för barn som inte kan vara kvar i sina familjer.

• Vi förändrar attityder

Med hjälp av dialog, utbildning och information förändrar vi attityder och normer som diskriminerar och håller kvar barn i utanförskap. Vi kämpar mot att barn gifts bort i tonåren, och för att barn i diskriminerade etniska grupper får utbildning som ökar deras chanser till arbete.

• Stöd till barn med funktionsnedsättning

UNICEF arbetar för att öka förståelsen och kunskapen om barn med särskilda behov. Vi utbildar till exempel myndigheter, och tar fram program för att barnen ska inkluderas i samhället. Vi ger även stöd till lokala organisationer för barn med funktionsnedsättning, för att stärka deras synlighet och deltagande i samhället.

Barn och ungdomar med funktionsnedsättning deltar i utvecklande aktiviteter på ett dagcenter i Georgiens huvudstad Tbilisi. UNICEF stödjer bland annat 24 dagcenter i Georgien där barn med funktionsnedsättning får tillgång till fritidsaktiviteter, psykosocialt stöd, hälsovård och stödundervisning.

Sedan år 1990 har antalet människor som lever i extrem fattigdom minskat från 1,9 till 1,2 miljarder år 2014, trots att världens befolkning ökat under samma period.

VI ÄR PÅ PLATS HOS BARNEN I KATASTROFER

Vi är alltid redo när en katastrof slår till, eftersom vi redan finns på plats i nästan alla världens länder. UNICEFs uppgift är att se till att barnen prioriteras och vi spelar alltid en viktig roll när det gäller att koordinera och leda katastrofinsatserna.

När larmet går tar vi oss snabbt fram till barnen för att ge dem sjukvård, näring, vatten, toaletter och vacciner. Vi ser också till att de skyddas mot våld och övergrepp. När de mest akuta behoven är tillgodosedda, ser vi till att barnen så fort som möjligt kan fortsätta sin skolgång och få hjälp att bearbeta sina traumatiska upplevelser. Vi arbetar också för att återförena familjer som kommit ifrån varandra.

NÅGRA EXEMPEL

- **Skola – bästa medicinen mot trauma**

Vid en katastrof är det viktigt att så snart som möjligt få igång skolundervisningen. Dels för att barnen inte ska stanna i sin utveckling, men främst för att det är en bra plats för barn att återhämta sig från svåra upplevelser. I skolan får barnen andrum och vardagliga rutiner som lugnar och skapar en känsla av normalitet.

- **Innovativ teknik återförener splittrade familjer**

UNICEF har utvecklat en smart teknik för snabbare familjeåterförening i katastrofområden. Tekniken gör det möjligt för katastrofpersonal att via mobilen samla foton och uppgifter om ensamma barn. På kort tid kan man därmed hitta barnets släktingar.

- **Trygga och barnvänliga platser**

UNICEF ser till att barnen får hälsovård, undervisning och psykosocialt stöd på trygga platser. Dessutom får de möjlighet att leka och vara barn. Ett annat viktigt syfte är att skydda barn mot människohandel och andra övergrepp som kan följa i katastrofens spår.

Cherlyn, nio år, bor i Tacloban i Filippinerna. När tyfonen Haiyan slog till i november 2013 förlorade Cherlyns familj sitt hem och hela staden drabbades mycket hårt. UNICEF såg snart till att människorna fick tillgång till rent vatten och latriner. Vi delade också ut hygienprodukter och vattenrenings-tabletter för att minska risken för sjukdomar.

Genom vårt katastrofarbete 2013 kunde vi vaccinera 25 miljoner barn, se till att 20 miljoner barn fick rent vatten och att 2,7 miljoner barn kunde gå i skolan.

SÅ HÄR KAN DU BIDRA

UNICEF är helt beroende av frivilliga bidrag. För att vi ska kunna fortsätta det livsviktiga arbetet för barnen behöver vi bli fler som hjälps åt.

PÅ UNICEF.SE KAN DU:

- **Bli Världsförälder och ge 100 kronor i månaden**
- **Skänka en gåva, eller via pg 90 20 01-7**
- **Handla i gåvoshopen**
- **Starta en egen insamling**
- **Engagera dig i en frivilliggrupp**

ELLER

- **SMS:a "UNICEF" till 72 900 och ge 100 kronor**

UNICEF Sverige har 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. På unicef.se kan du läsa mer om vad vi gör och hur vi arbetar, och få fler tips på hur du kan hjälpa till.

VAD SÄGER BARNKONVENTIONEN?

Barnkonventionen innehåller mänskliga rättigheter för barn – 54 artiklar som alla är lika viktiga. För mer information, se unicef.se/barnkonventionen

DE FYRA HUVUDPRINCIPERNA:

- Artikel 2** Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3** Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.
- Artikel 6** Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12** Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och att höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

UNICEF Sverige
Box 8161, 104 20 Stockholm
Telefon 08-692 25 00
unicef.se

